

עפ"ג 57516/06/14 - מדינת ישראל נגד אלי דהן,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ג 57516-06-14 מדינת ישראל נ' דהן(אסיר) 22 ינואר 2015

בפני הרכב כבוד השופטים:
י' גריל, שופט בכיר - אב"ד
כ' סעב, שופט
ש' ברלינר, שופט עמית
המערערת:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

אלי דהן, ת.ז. 032816431
ע"י ב"כ עו"ד יובל זמר

נגד
המשיב:

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' ס' הנשיא, השופטת א' קנטור), אשר ניתן ביום 22/5/14, בת"פ 3382-02-14.
2. המשיב, יליד 3/7/1978, הורשע על פי הודאתו בבית משפט השלום בהתאם לכתב האישום המתוקן בעבירה של דרישת נכס באיומים, לפי סעיף 404 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ונדון לעונשים הבאים:
17 ימי מאסר בפועל, היות והמשיב היה במעצר למשך 17 יום, הוא ריצה את עונשו; שנת מאסר מותנית למשך 3 שנים לבל יעבור על אחת מהעבירות בסימן ג' לפרק יא לחוק העונשין וקנס כספי בסך 2,500 ₪.
3. הערעור כאמור מופנה כנגד קולת העונש.
4. בטרם נביא להלן את טענות הצדדים, נסקור בקצירת האומר את העובדות שהיוו בסיס להרשעת המשיב על פי הודאתו בעבירה של דרישת נכס באיומים, וכך נאמר בכתב האישום המתוקן:
ביום 16/1/14, בסמוך לשעה 13:10 שהה המשיב במתחם תחנת הדלק פז שברח' ההגנה 33 בחיפה. בו בזמן נכח שם המתלונן, מר נתן דהן, שבינו לבין המשיב קיימת היכרות מוקדמת. באותו מעמד נכחו, גם כן, אביו של המשיב ושני חבריו.
משהמשיב הבחין במתלונן, פנה אליו כששני חבריו עומדים בסמוך לו מהצדדים. הוא דחף את המתלונן, סטר לו פעמיים על פניו ודרש ממנו לשלם עבור אדם אחר - קרוב משפחתו, כסף בכוונה לגנובו, וזאת נוכח סברתו כי המתלונן גרם נזק לרכב השייך לאחר.

5. המערערת סבורה כי היה על בית משפט השלום להטיל על המשיב מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג וברית, הואיל ובית משפט השלום טעה כאשר קבע מתחם ענישה שמצוי בין מאסר מותנה לבין 6 חודשי מאסר בפועל.
6. עוד טענה המערערת כי העונש שהוטל על המשיב חורג במידה קיצונית מרמת הענישה הנוהגת עד למידה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור. אין בעונש שהוטל על המשיב כדי לבטא את חומרת מעשיו.
7. המשיב צבר 13 הרשעות קודמות ב-37 תיקי משטרה ונרשמו לחובתו הרשעות בתחום המרמה, עבירות כנגד שוטרים ועובדי ציבור, עבירות אלימות, עבירות סחר בסמים, עבירות רכוש ועוד.
8. בטיעוניה בפנינו חזרה באת כוח המערערת על הטענות שהועלו בהודעת הערעור, תוך הדגשה שבמתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום נפלה שגגה ועקב כך טעה בית משפט השלום עת גזר את דינו של המשיב לעונש של 17 ימי מאסר, בהם היה במעצר.
9. המערערת הפנתה לפסיקה, ובין השאר לת"פ (מרכז) 37255-05-11 **מדינת ישראל נגד זבידה** (ניתן ביום 6/6/13) שבו נקבע מתחם ענישה של 12 חודשים עד ל- 30 חודשים בגין העבירה של דרישת נכס באיומים ואשר בו הוטל עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, וכן לע"פ 7315/13 **בלאל נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 25/12/14) שבו נקבע מתחם של 12 חודשי מאסר עד ל- 28 חודשי מאסר בגין עבירה של דרישת נכס באיומים, וכן לע"פ 1938/13 **גרבאן נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 27/2/14), שבו הוטלו 3 שנות מאסר בפועל בעבירה של דרישת נכס באיומים.
10. בסופו של הטיעון ביקשה המערערת לקבל את הערעור ולהטיל על המשיב עונש מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג וברית.
11. מנגד, מבקש הסנגור המלומד מבית המשפט לדחות את הערעור. לדעת הסנגור, אין בחריגה לקולא כל הצדקה להתערבות ערכאת הערעור. הסנגור המלומד אינו חולק על כך שבנסיבות העניין היה ראוי להטיל עונש מאסר של מספר חודשים שריצויו יהיה במסגרת עבודות שירות. ולכן, משהוגש כתב האישום המתוקן, הופנה המשיב לממונה על עבודות שירות לשם קבלת חוות דעת המתייחסת להתאמתו של המשיב לריצוי העונש במסגרת עבודות שירות ומשלא נמצא מתאים, הסתפק בימ"ש השלום בתקופת המעצר.
12. הסנגור טען עוד כי המשיב נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות, אך עקב מידע מודיעיני שהוצג בפני הממונה ניתנה חוות דעת שלילית לפיה נקבע כי המשיב אינו מתאים לריצוי עונשו במסגרת עבודות שירות.

13. לדעת הסנגור, היה על בית משפט השלום להורות לממונה למצוא מקום הולם ומתאים לריצוי עונש המאסר במסגרת עבודות השירות, מקום שיהא בו כדי לנטרל את הסיכונים שהעלה הממונה במסגרת חוות דעתו.

14. עוד נטען כי הגם שהעונש מקל עם המשיב, אין להתערב בו בשל נסיבות ביצוע העבירה והאלימות הלא חמורה שנמצאת ברף התחתון ואשר התרחשה במפגש אקראי שבסיומו ישבו המשיב, המתלונן ואחרים וקבעו מפגש נוסף שלא התקיים בעקבות הודעת המתלונן שהוא לא יגיע למפגש ועקב כך זנח המשיב את העניין, כמו כן ביקש הסנגור להביא בחשבון את הודאת המשיב ונטילת האחריות. הסנגור הגיש לעיונו פסיקה והפנה אליה.

15. הסנגור שב וביקש להפנות את המשיב לממונה על עבודות שירות ולהזמין חוות דעת עדכנית.

16. בדיון שהתקיים ביום 23/10/14 נתבקש הממונה על ידיו להגיש חוות דעת עדכנית ביחס להתאמת המשיב לריצוי עונשו במסגרת עבודות שירות ונקבעה ישיבה נוספת ליום 20/11/14.

בהחלטה ציינו כי הממונה מתבקש לבחון שיבוץ המשיב בעבודות שירות באחת מתחנות המשטרה או באחד מבתי הכלא או באחד מבתי המעצר. המשיב לא התייצב בפני הממונה בשל העובדה שהוא היה במעצר בתיק אחר ולכן ביקש הסנגור להפנותו שוב לממונה תוך הנחיית הממונה למצוא מקום מתאים לביצוע עבודות השירות. המערערת לא התנגדה לכך ולכן שוב נתבקש הממונה להגיש חוות דעת עדכנית ומשלימה ביחס למשיב, תוך קביעת מועד חדש להמשך שמיעת הערעור ליום 25/12/14.

במועד האחרון, המשיב לא הובא לבית המשפט עקב מעצרו, ולכן הדיון לא התקיים ונדחה ליום 8/1/15.

במועד זה הובא המשיב לבית המשפט על ידי יחידת הליווי והצדדים השלימו את טיעוניהם תוך התייחסות לחוות הדעת העדכנית של הממונה אשר שב וקבע כי על יסוד המידע המודיעיני והחשש שהמשיב ייפגע ועקב כך ייפגעו גם אזרחים תמימים, לא מצא את המשיב מתאים לריצוי עונשו במסגרת עבודות שירות.

17. ב"כ המערערת שבה וטענה כי לא ניתן לרצות עונש מאסר במסגרת עבודות שירות בבית האסורים וכי במקומות האחרים שצוינו בהחלטת בית המשפט לא ניתן להציב את המשיב שם מחשש שאחרים ייפגעו, תוך כדי ניסיון לפגוע במשיב עצמו על ידי גורמים עבריינים.

18. ב"כ המערערת הפנתה את תשומת הלב לכך שהמשיב שוהה במעצר עד תום ההליכים בגין שני כתבי אישום שמייחסים למשיב עבירות של אימים, האחד מספטמבר 2014, קרי; לאחר מתן גזר הדין, והשני מ-26/10/14, כלומר כ-3 ימים לאחר הדיון בפני בית משפט זה.

המערערת שבה וציינה כי מתחם הענישה הראוי בנסיבות העניין הוא בין 10 חודשים עד ל- 18 חודשים ולכן ביקשה לקבל את הערעור, ונוכח עברו של המשיב, התבקש בית משפט זה להחמיר בדינו של המשיב ולהטיל עליו עונש מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג וברח.

19. הסנגור ביקש לדחות את הערעור תוך שהוא טוען כי הממונה על עבודות שירות נתן חוות דעת זהה ודומה לעניין אחיו של המשיב, חוות דעת המתבססת על אותו מידע מודיעיני, אך משנתבקש הממונה על ידי בית המשפט להציע מקום לריצוי העונש במסגרת עבודות שירות הציע האחרון את בית חב"ד בחיפה כמקום שבו ירצה האח את מאסרו במסגרת עבודות שירות, ולכן ביקש להגיש את האסמכתאות לכך ועל יסוד זה לנהוג במשיב כפי שנהגו באחיו.

יוער כאן, כי בהחלטתנו בתום הדיון אפשרנו לסנגור להגיש את המסמכים הנוגעים לאחיו של המשיב עד ליום 11/1/15, אך אלה לא הוגשו לעיונו.

20. הסנגור טען עוד כי המשיב נמצא במעצר משום שהחלופה שהוצעה לא נמצאה מתאימה. הוצעה חלופה אחרת שככל הנראה תתקבל, והוא ישוחרר מן המעצר לאותה חלופה.

21. הסנגור הוסיף וטען כי הגם שהעונש שהוטל על המשיב הינו קל, עדיין לא ניתן לומר כי הוא חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת במקומותינו, כך שאין כל מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט השלום.

22. הסנגור הפנה לת"פ (שלום-ראשון לציון) 22176-05-11 **מדינת ישראל נ' גיל באסה** (ניתן ביום 10/5/12), (להלן: "**פס"ד באסה**"), בו נדון הנאשם לעונש מאסר של 5 חודשים לריצוי במסגרת עבודות שירות בצירוף עונשים נוספים כמפורט בגזר הדין. עוד הפנה הסנגור לת"פ 2109/07 (שלום ב"ש) **מדינת ישראל נ' אלאעסם יונס** (ניתן ביום 1/12/08) (להלן: "**פס"ד אלאעסם**"), בו נדון הנאשם לעונש מאסר של 6 חודשים לריצוי במסגרת עבודות שירות בצירוף עונשים נוספים כמפורט בגזר הדין. לטענת הסנגור כשבשני המקרים האלו הנסיבות היו חמורות יותר. לנאשמים היה עבר פלילי אך בתי המשפט דנו אותם לעונשי מאסר קצרים שרוצו בעבודות שירות.

23. הסנגור הוסיף וטען כי הגם שהמשיב נמצא במעצר בגין תיקים אחרים, הרי שהוא עדיין זכאי ליהנות מחזקת החפות. התיקים האחרים קבועים להוכחות ויתנהלו עד תום. לטעמו של הסנגור קיימים בעניינו קשיים ראייתיים, מה גם שהיחיד שסבל מחבלות עקב האירוע היה המשיב עצמו שצולם על ידי שוטר כשהוא אומר "הותקפתי". הסנגור ציין כי קבלת הערעור והטלת עונש מאסר של מספר חודשים יש בו כדי לסכל את האפשרות של שחרור המשיב ממעצר בהקשר לתיקים האחרים. לכן, הציע הסנגור להתערב בעונש המאסר המותנה ולהטיל עונש מאסר על תנאי ארוך יותר, וכן קנס כספי גבוה יותר, כדי ליצור את האיזון בין רכיבי הענישה.

24. כאמור, הממונה על עבודות שירות חזר על חוות דעתו וקבע כי המשיב אינו מתאים לריצוי עונשו במסגרת עבודות שירות, תוך שהוא מפרט את עברו של המשיב שריצה עונש מאסר בעבודות שירות בשנת 1999, אך מאסר זה הסתיים בריצוי חלקו מאחורי סורג ובריא בהתאם להחלטה מינהלית, בשל כך שריצה עונש מאסר אחר שהוטל עליו בגין עבירה של סחר בסמים.

הממונה ציין כי התנהלותו של המשיב בכלא הייתה שלילית מאוד ו"פרועה" ואף היה מעורב בפעילות עבריינית בתוך הכלא, כגון, סמים, דוקרנים וקטטות לאורך כל מאסרו ועקב כך הובא לדין משמעת.

הממונה גם התייחס למידע המודיעיני שממנו עלה כי למשיב קיימים סכסוכים עם עבריינים אחרים כאשר במסגרת סכסוכים אלה התרחשו ניסיונות רצח, שימוש במטעני חבלה, אמל"ח (נשק חם וקר) נגד המשיב ואחרים. בין המשיב לאירועי סחיטה באיומים נמצא קשר ולהערכת גורמי המודיעין, סכסוכים רבים בין עבריינים הקשורים למשיב, טרם הסתיימו. לכן, קיים חשש ממשי לפגיעה בנפש וברכוש, הן ביחס למשיב, והן ביחס לחפים מפשע.

25. נשלים את התמונה ונציין כי מהרישום הפלילי שהוגש לפנינו עולה כי למשיב יליד 3/7/1978, קיים רישום פלילי עשיר החל משנת 1993, כך שלחובתו של המשיב 13 הרשעות קודמות בגין עבירות של קבלת נכסים שהושגו בפשע, איומים, מרמה, תקיפת שוטר, תקיפה סתם, הפרת הוראה חוקית, תקיפת עובד ציבור, העלבת עובד ציבור, אחזקה ושימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, קשירת קשר לביצוע פשע, יצוא, יבוא, מסחר ואספקת סמים מסוכנים, עדות שקר, התחזות כאדם אחר, גניבה, פריצה, אחזקת מכשירי פריצה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, מעשה מגונה בפומבי, פריצה לרכב בכוונה לגנוב, תקיפה הגורמת חבלה ממש, נשיאת סכין למטרה לא כשרה, תקיפה בתנאים מחמירים, חבלה חמורה, פציעה, התנהגות פרועה במקום ציבורי, תגרה במקום ציבורי, קבלת נכסים שהושגו בפשע, חבלה במזיד ברכב והסגת גבול פלילי. חלק מהעבירות בוצעו מספר פעמים כעולה מהרישום הפלילי. עוד יש לציין כי המשיב ריצה מספר עונשי מאסר בגין העבירות בהן הורשע. לעניין זה נשוב בהמשך.

26. לאחר שעיינו בהודעת הערעור, בגזר הדין, בחוות הדעת של הממונה, ברישום הפלילי ושמענו את טענות הצדדים, אנו בדעה כי דין הערעור להתקבל.

27. המשיב לא חלק על כך שנסיבות העבירה חמורות ומצדיקות עונש מאסר בפועל יותר ארוך מזה שהוטל עליו על ידי בית משפט השלום. גם בפסיקה שהוגשה על ידי הסנגור, בתי המשפט הטילו עונש מאסר בפועל של 5 חודשים בפס"ד באסה הנ"ל. עוד יש לציין שהנאשם במקרה זה יחד עם שני קטינים בהיותם תחת השפעת משקאות משכרים פנו למתלונן וביקשו ממנו כסף כאשר הקטינים עומדים מאחורי המתלונן ומחזיקים בידיו. ומשהמתלונן אמר כי אין לו כסף, הנאשם הכה אותו במכת אגרוף והמשיך להכות בו בבעיטות ועקב כך הוא נפצע וסבל מדימום מפניו. הוא טופל בבית החולים על ידי הדבקות הפצע. אומנם בהמשך ביצע הנאשם עבירות גם כנגד השוטר שפנה אליו, אך בעניינו היה תסקיר חיובי שבא בהמלצה טיפולית.

לנאשם בפס"ד באסה, היו הרשעות קודמות שכללו עבירות של החזקת סם לצריכה עצמית, שבל"ר, נהיגה ברכב ללא רישיון, ללא ביטוח והפרעה לשוט. בגין עבירות אלה הובא לדין בבית משפט לנוער בעת שהיה קטין, והוטלו עליו העונשים של קנס, התחייבות, פסילת רישיון בפועל ופסילה על תנאי. בגין עבירה נוספת שבוצעה במסגרת שירותו הצבאי והמתייחסת לעבירה של אחזקת סם לצריכה עצמית נדון בבית הדין הצבאי לעונש מאסר מותנה.

28. בנסיבות העניין, לדעתנו, לא ניתן ללמוד גזירה שווה מעניינו של באסה לעניינו של המשיב שבפנינו. הוא הדין ביחס לגזר הדין בעניינו של **אלאעסם**, אליו הפנה הסנגור, גם כן.

29. העבירה בה הורשע המשיב היא עבירת בריונות ואלימות שבאמצעותן הטיל את חיתתו על המתלונן, התנהלות שעל בית המשפט להוקיע בדרך של הטלת עונשים הולמים הכוללים עונש מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג ובריח.

לענין חומרת העבירה שהמשיב ביצע ומתחם הענישה ההולם על פי הפסיקה הנוהגת, די אם נפנה לע"פ 9218/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 05/06/12), שבו הקל בית המשפט העליון בעונשו של נאשם אשר הורשע בעבירות של דרישת נכס באיומים והחזקת סכין שלא כדין, והעמידו על 9 חודשי מאסר תחת 12 חודשים. שם קבע בית המשפט העליון כי:

"בשקלול הדברים, אילולא שיקול השיקום על פי העולה מתסקיר שירות המבחן, לא היינו מהססים לקבוע כי העונש ראוי ואפשר שאף ניתן היה להחמיר בו, כפי שציין בית המשפט קמא. ...העבר וחומרת המעשה, וההגנה על הציבור, אינם מניחים לנו להוריד את הרף עד לעבודות שירות כהמלצת שירות המבחן, ועל כן סברנו להעמיד עונשו של המערער על תשעה חודשי מאסר".

ראו גם ע"פ 7538/11 **ג'קי גיגי נ' מדינת ישראל** (21/02/12), שם אישר בית המשפט העליון עונש של 8 חודשי מאסר בפועל על נאשם שהורשע בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים ובעבירה של היזק בזדון.

30. מהפסיקה הנ"ל עולה כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום היה מקל עם המשיב שביצע את העבריינות כדרך חיים ועקב כך, הוא מצוי בסכסוכים רבים בעולם זה, ומכאן המסוכנות הנשקפת לו וגם למי שמצוי בסביבתו. לדעתנו, בית משפט השלום טעה כאשר קבע מתחם ענישה מקל החורג מרמת הענישה הנוהגת, ושוב טעה כאשר קבע עונש מאסר בפועל שאינו הולם את נסיבות העבירה, ועברו המכביד של המשיב והתעלם בדרך זו משיקולי הענישה האחרים שתכליתם ההגנה והשמירה על האינטרס הציבורי.

31. הגם שלדעתנו העונש שהוטל על המשיב מקל יתר על המידה, הרי שהדרכנו את עצמנו על פי ההלכה הקובעת כי ערכאת הערעור ככלל, לא תתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית למעט מקרים חריגים

ויוצאי דופן שבהם העונש חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת או שנפל פגם בגזר הדין - לעניין זה ראו ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (ניתן ביום 3/7/06); ע"פ 3091/08 **טרייגר נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 29/1/09) וע"פ 6681/09 **אלחטיב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 13/1/10).

גם איננו מתעלמים מההלכה הקובעת כי ערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין עם הנאשם, גם כאשר היא מקבלת את הערעור על קולת העונש - ראו ע"פ 7348/11 **מדינת ישראל נ' שמעון אוזן** (ניתן 26/12/11) וע"פ 6346/11 **מדינת ישראל נגד יוסף שמואלי** (ניתן ביום 7/2/12).

32. על יסוד הכללים שהזכרנו ובהתחשב בנסיבות העבירה, עברו המכביד של המשיב, חוות הדעת השלילית של הממונה והגם שהוא היה ראוי לעונש מאסר בפועל חמור יותר, אנו מחליטים לקבל את הערעור ולהעמיד את עונש המאסר בפועל על 6 חודשים. בשל העובדה שהמשיב לא נמצא מתאים לריצוי עונשו בעבודות שירות, יהא עליו לרצות את עונשו מאחורי סורג ובריח.

33. בנסיבות העניין, לא מצאנו מקום להתערב בשיקול דעתו של הממונה על עבודות שירות אשר הניח בפנינו חוות דעת מפורטת ומנומקת. מה גם ששיקולי הממונה נראים לנו רלוונטיים והולמים את נסיבות העניין. בעניינו של המשיב לא מצאנו מקום להתערב בחוות דעת הממונה, הגם שהסמכות בעניין זה נתונה לבית המשפט - ראו רע"פ 1650/07 **גלב נגד מדינת ישראל** (ניתנה ביום 22/2/07), עפ"ת (חי') 10279-04-11 **מדינת ישראל נגד אמיר מסלמי** (ניתן ביום 28/6/11) ועפ"ת (חי') **גרבאן נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 28/7/13).

34. אשר על כן ונוכח כל המקובץ לעיל, אנו מקבלים את הערעור ומעמידים את עונשו של המשיב על 6 חודשי מאסר בפועל החל מתאריך היום, בניכוי 17 ימי מעצרו.

יתר רכיבי גזר הדין, יישארו על כנם.

למזכירות:

יש להמציא העתק מפסק הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ב' שבט תשע"ה, 22 ינואר 2015, במעמד הצדדים.

ש' ברלינר, שופט עמית

כ' סעב, שופט

י' גריל, שופט בכיר
[אב"ד]